Ч. 100 Четвергъ 6 (18) мая 1893. Рôкъ III.

Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и гр. кат. святъ) о 5-ôй годинѣ по полудни.

Адмiнiстрацiя: улица Чарнецкого ч. 8.

Редакцiя: ул. Францiсканьска ч. 10, двери 10.

Письма приймають ся лишь франкованй.

Рекламацiи неопечатанй вôльнй вôдъ порта. Рукописи не звертають ся.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додатокъ до „Газеты Львôвской“.

Передплата у Львовѣ въ Адмiнiстрацiи „Газеты Львôвской“ и въ ц. к. Староствахъ на провiнцiи:
на цѣлый рôкъ 2 зр. 40 к.
на пôвъ року 1 зр. 20 к.
на чверть року — 60 к.
мѣсячно . — 20 к.
Поодиноке число 1 к.

Зъ почтовою пересылкою:
на цѣлый рôкъ 5 зр. 40 к.
на пôвъ року 2 зр. 70 к.
на чверть року 1 зр. 35 к.
мѣсячно . . — 45 к.
Поодиноке число 3 к.

Соймъ краєвый.

(*XX. Засѣданє, 4 сесiѣ, VI перiоду зъ дня 15 мая*).

По вôдчитаню спису петицiй промавлявъ пос. Барабашъ пôдпираючи петицiю громады мѣста Богородчаны о вôдписанє 1009 зр. належитостей екзекуцiйныхъ, бо громада навѣщена елементарными нещастями не має зъ чого платити. Пос. дръ Савчакъ жадавъ справозданя зъ петицiи громады Стратинє, пов. рогатиньского, о запомогу для погорѣльцѣвъ (ухвалено). Пос. дръ Окуневскiй пôдпиравъ петицiю коломыйскои рады повѣтовои о запомогу зъ фондôвъ державныхъ для асанацiѣ повѣта.

Комiсаръ правительственный вôдповѣдавъ на интерпеляцiю пос. Жардецкого въ справѣ вымѣру належитости для школы ткацкои въ Ланцутѣ и въ справѣ стяганя податку зъ громады Дорнбахъ на школу народну. Вôдповѣдь була успокоююча.

По сѣмъ удѣлено концесiю обшарамъ двôрскимъ въ: Гусаковѣ, Лѣсôвцяхъ, Пôдлѣшанахъ и Ремени, дальше въ Рогахъ, Монастирци, Тершаковѣ, Мостахъ, Сѣнявѣ и Тринчи та громадѣ Камѣнцѣ Струм. побирати мыто вôдъ мостôвъ на рѣкахъ.

Пос. Фрухтманъ мотивувавъ свое внесенє въ справѣ скорого активованя суду окружного въ Стрыю. — Пос. Гурикъ мотивувавъ свое внесенє въ справѣ розслѣдженя причинъ нужды и емiграцiѣ селянъ. Внесенє передано комiсiи адмiнiстрацiйнôй. — Пос. Меруновичъ мотивувавъ свое внесенє въ справѣ перемѣны жидôвскои вѣроисповѣднои школы въ Бродахъ на етатову. Внесенє передано комiсiи шкôльнôй.

Комiсiя буджетова вносила, щобы удѣлити комiтетови выставы краєвои запомоги 50.000 зр., платныхъ въ двохъ ратахъ по 25.000 зр. — Пос. Кулачковскiй спротививъ ся тому внесеню, называючи выставу польскою и критикувавъ проґраму выставы въ тôмъ дусѣ, якъ недавно тому „Галичанинъ“ и старавъ ся доказати, що выстава ображує чувства Русинôвъ. — Пос. Телишевскiй доказувавъ, що выстава тѣшить ся симпатiєю въ народныхъ кругахъ руськихъ. Народовцѣ стоять на становищи угоды и вѣрять, що и Поляки будуть стояти на тôмъ становищи, а коли суть якй дрôбнй похибки, то они вырôвнають ся. Русины будуть голосувати за субвенцiєю. — Пос. гр. Стан. Бадени зазначивъ, що выстава має на цѣли єднати а не ширити роздоръ и незгоду. Єсть повна надѣя, що и руськй товариства возьмуть участь въ выставѣ. Выстава єсть краєва въ найширшôмъ значѣню того слова та має на цѣли, щобы обѣ народности були якъ найсвѣтлѣйше репрезентованй. Було бы пожадане, щобы й иншй провiнцiи руськй були репрезентованй на выставѣ, лишь пытанє, чи того бажають такъ „декотрй“ бесѣдники руськй якъ загалъ польскiй. Промавлявъ еще пос. Антоневичъ и пôднѣсъ закиды, про котрй мы вже вчера згадували.

Зъ рускихъ товариствъ.

Въ Романôвцѣ, повѣта теребовельского, основано читальню „Просвѣты“ и дня 23 цвѣтня с. р. вôдбули ся въ домѣ ч. Миколая Бойцева, начальника громады, першй загальнй зборы. Головою товариства выбрано Вп. о. Савчиньского, мѣсцевого пароха; заступникомъ головы Вс. о. Онуфрiя Зарицкого, мѣсцевого сотрудника; скарбникомъ Гаврила Хому; бiблiотекаремъ Иосифа Закарчемного и секретаремъ п. Иосифа Ковальского учителя мѣсцевого. На тыхъ зборахъ ухвалено одноголосно предплачувати для читальнѣ декотрй часописи та установлено вкладки для членôвъ рôчно лишь на 50 кр., щобы и найбѣднѣйшй могъ вписати ся въ члены та користати зъ добродѣйства просвѣты народнои, якои безпеченo въ читальни набути можна. Членôвъ вписало ся на разѣ 32, однакъ єсть надѣя, що число ихъ збôльшить ся, бо въ селѣ богато письменныхъ а честныхъ господарѣвъ. Одною зъ головныхъ точокъ залагодженыхъ на загальныхъ зборахъ була ухвала: засновати зсыпъ збôжа при читальни. Зъ радостiю належить, що зъ помѣжь членôвъ найшли ся заразъ такй, що, не зважаючи на тяжкiй передновокъ, жертвували на ту цѣль до 12 корцѣвъ збôжа, котрй нинѣ уже выдѣлъ читальнѣ зъ незначною провiзiєю бѣднымъ може выпожичати.

Въ Бертешовѣ, повѣта бобрецкого вôдбули ся дня 23 цвѣтня с. р. другй загальнй зборы читальнѣ „Просвѣты“ при численнôй участи членôвъ и гостей. Зборы вôдкрывъ короткою промовою голова читальнѣ п. Микола Комариньскiй. Опôсля секретарь товариства, учитель мѣсцевый п. Ярославъ Насальскiй, привитавши збраныхъ довшою бесѣдою, вôдчитавъ привѣтъ вôдъ товариства Просвѣта у Львовѣ — и справозданє зъ першихъ загаль-

---

2)

На далекôй пôвночи.

I.

Зъ Альтоны черезъ Шлєсвiґъ до Фленсбурґа. — Данневiрке и вôйна въ 1864 р. — Кольдiнґъ, Фредерiцiя и Вайле. — Альборґъ, Фредерiксгавнъ и Скаґенъ.

(Дальше*).

Данневiрке, зъ котрыхъ нинѣ лишили ся еще лишь деякй останки, не були то звычайнй собѣ шанцѣ, якй роблять ся въ часахъ вôйны, але величезный, майже двѣ милѣ довгiй валъ, котрого оденъ конецъ опиравъ ся о мѣсто Шлєсвiґъ а другiй доходивъ ажь до рѣки Тренны, а властиво до тыхъ баґонъ, якй творить та рѣка на всходъ вôдъ Голлiнґштедъ. Бувъ то свого часу граничный валъ, якiй казавъ усыпати еще въ 9-ôмъ столѣтю даньскiй король Ґотфрiдъ противъ Нѣмцѣвъ. Валъ сей бувъ мѣсцями 5 до 6 сяжнѣвъ высокiй а на нѣмъ стояли деревлянй вежѣ. Лишь въ однôмъ мѣсци були въ валѣ ворота, котрыми можна було переѣхати возомъ. До сего первѣстного валу добудовано пôзнѣйше два попеределнй, зъ котрыхъ оденъ, высуненый найбôльше на полудне бувъ повысше Кльостеркруґъ. Валы тй становили колись дуже оборонну позицiю для даньскои армiѣ. Въ сѣмъ мѣсци звужає ся даньскiй пôвостровъ найбôльше, бо зъ одной стороны, зô всходу, врѣзує ся тутъ море глубоко въ край и творить заливъ Шляй, а зъ другои стороны робить усте рѣки Айдеры другiй довгiй заливъ. Мѣжь обома тыми залѣвами творить рѣка Тренна, що впадає до Айдеры, зô своими мочарами природну запору для переходу войска, лишаючи лишь тôй кусень горбоватои землѣ, котрый якъ разъ замкнено валами. Пôдчасъ вôйны въ 1864 р. була се найважнѣйша позицiя даньска, а коли єѣ удало ся взяти, то рѣчь була певна, що армiя даньска не довго вже буде могла держати ся. Не вôдъ рѣчи може буде тутъ дещо и згадати про причину сеи вôйны, котрои наслѣдкомъ була въ два роки пôзнѣйше вôйна пруско-австрiйска.

Въ падолистѣ 1863 р. померъ бувъ даньскiй король Фридрихъ VII., послѣдный потомокъ зъ ольденбурґского роду, а его наслѣдникъ, теперѣшный король Христiянъ IX., котрого нѣмецкй державы звязковй еще въ 1852 р. признали були законнымъ наслѣдникомъ даньского престола, обнявъ управу державы. Першимъ его дѣломъ було, що вôнъ хотѣвъ злучити Шлєсвiґъ и Гольштинъ тѣсно зъ Данiєю и въ тôй цѣли оголосивъ спôльну конституцiю для Данiѣ и Шлєсвiґа. Але рôвночасно оголосивъ ся и авґустенбурґскiй князь, Фридрихъ, княземъ Шлєсвiґа и Гольштина та знайшовъ въ тыхъ краяхъ и въ Нѣмеччинѣ богато прихильникôвъ. Особливо поменшй державы нѣмецкй напирали на то, щобы Данамъ вôдобрати Шлєсвiґъ и Гольштинъ и поручили се дѣло Прусамъ и Австрiи. Такъ отже стало ся, що зъ Гамбурґа и Альтоны вырушила австрiйска а зъ Любеки пруска бриґада разомъ въ силѣ 10.000 до Гольштина, де вже стояли Гановеране и Сасы. Въ лютомъ 1864 скрѣплено спôльну армiю до 45.000 и такъ розпочала ся пôдъ командою ґен. Вранґля даньско-нѣмецка вôйна. Данцѣ уступали ся всюды и постановили були ажь зъ поза Данневiрке ставити рѣшучiй опôръ. Остаточно вôйна та закôнчила ся тымъ, що Данiя вôдступила Шлєсвiґъ и Гольштинъ Прусамъ и Австрiи. Теперь же розпочали ся споры межи Австрiєю а Прусами, котрй вже вôдъ давна стремѣли до верховодства въ Нѣмеччинѣ. Въ Гольштинѣ стояла австрiйска а въ Шлєсвiґу пруска залога. Прусы домагали ся конче, щобы въ обохъ княжествахъ стояла ихъ залога а крôмъ того жадали еще й богато другихъ правъ на поли экономiчнôмъ для себе. Австрiя знову була бы радо промѣняла сй провiнцiи за кôлька округôвъ зъ пруского Шлєска. Але Прусы поступали чимъ разъ сильнѣйше и вже 24 марта 1865 р. заняли мѣсто Кiль та перенесли сюды зъ Ґданьска стацiю прускои маринарки та заявили, що нѣколи вже зъ вôдси не уступлять; тихцемъ стали навѣть умавляти ся зъ Италiєю до вôйны противъ Австрiѣ. Остаточно прийшло до того, що Прусы въ червню 1866 р. впали изъ Шлєсвiґа до Гольштина, австрiйска залога

*) Въ попереднôмъ фейлєтонѣ стала ся разяча похибка, котру тутъ поправляємо: въ пятôмъ рядку вôдъ кôнця фейлєтона має бути „заливъ Шляй“ замѣсть „валы въ Шляй.“

ныхъ зборôвъ вôдбутыхъ на дни 19 л. цвѣтня мин. року — котре то справоздане приняли зôбраній до вѣдомости безъ дискусіѣ. Пôсля порядку дневного наступили поодиноко справозданя. Касіеръ п. Федь Мацьковъ вôдчитавъ справоздане зô стану касы, зъ котрого показалось, що приходу було 20 зр. 10 кр., а розходу 7 зр. 55 кр. — П. Я. Насальскій вôдчитавъ справоздане зô стану библіотеки и зъ сего показалось, що въ бібліотецѣ находить ся 93 книжокъ.

По сѣмъ выбрано новый выдѣлъ, котрый заразъ уконституувавъ ся и выбравъ головою господаря Миколу Комариньского. Опôсля наступило дуже важне внесенє В. Кутного, члена тожъ читальнѣ а учителя зъ Ятвѣй — що-до заснованя власнои крамницѣ и се внесенє вôдступили зборы выдѣлови до дальшого полагодженя. Въ кôнци вôдспѣвано на внесенє п. Кутного многая лѣта въ честь Найясн. Монарха и на тôмъ закôнчено зборы.

Переглядъ политичный.

Міністеръ финансôвъ, дръ Штайнбахъ, выдавъ розпоряджене, що залягаючій таксы войсковій трохъ найнизшихъ клясъ по 3, 2 и 1 зр. можна лишь тогды стягати въ дорозѣ екзекуціѣ, коли залягаючій має власный маєтокъ. Старостива мають право зовсѣмъ вôдписати залеглій таксы.

Нігілисты въ Россіи починають знова рушати ся. Вôдкрытый недавно заговôръ студентôвъ мавъ на цѣли убити царя. Міністеръ справъ внутрѣшнихъ выдавъ розпоряджене до всѣхъ властей поліційныхъ, щобы они мали око на рухъ нігілистичный въ привислянськихъ краяхъ и на Кавказѣ. Середъ доньскихъ козакôвъ мали настати великій неспокои а то зъ тои причины, що имъ убивано худобу, щобы не ширила ся зараза; абы ихъ успокоити, жертвувавъ имъ царь 100.000 рублѣвъ.

Новинки.

Львôвъ дня 17 мая.

— **На послѣдныхъ засѣданяхъ головного выдѣлу товариства „Просвѣта"** порѣшено мѣжь инишимъ отсій справы: Етнографічну карту Руси Украины, выготовлену дромъ Г. Величкомъ одобрили знатоки запрошеній на засѣданє выдѣлу, а выдѣлъ ухваливъ для автора зажадану нимъ ремунерацію 300 зр. Поручено дрови Костеви Левицкому выготовити книжочку про касы позычковій. Книжочка за цвѣтень и май п. заг. „Якъ дбати о здоровлє?", обôймаюча шѣсть аркушѣвъ дрôбнѣйшого друку, скôнчила ся вже печатати и небавомъ буде розсылана членамъ товариства. Рѣшено высылати вôдъ часу до часу членôвъ выдѣлу на люстрацію філій товариства. Принято новыхъ членôвъ.

— **Вечерницѣ „Рускои Бесѣды", „Клюбу Русинокъ" и „Львôвского Бояна"** переложеній зъ причины, що панна С. Крушельницка въ четверъ (18 с. м.) выступає въ оперѣ, на суботу дня 20 с. м.

— **Рускій путники** выѣзджають въ понедѣлокъ дня 22 с. м. вечѣрнымъ поѣздомъ зô Львова до Риму. Тій, що хотять прилучити ся въ Стрыю, мають зôбрати ся въ гостинници п. Сабата коло дворця, де буде делеґатъ комітету. Селяне, котрій бы хотѣли поѣхати, мають взяти зъ собою святочну одѣжь, бѣлє и грошѣ на дорогу, бо грошѣ вложеній въ комітетѣ призначеній лишь на заплачене ѣзды и прокормлене та мешканє въ Римѣ. Грошѣ на поѣздку можна надсылати до комітету ще до суботы дня 20 с. м. включно. Хто бы хотѣвъ прилучити ся въ Пештѣ, мусить бути тамъ вô второкъ дня 23 с. м. на дворци при поспѣшнôмъ поѣздѣ о 9 год. вечеромъ. Въ Рѣцѣ (Фіюме) можна прилучити ся въ четверъ дня 25 мая въ пристани о 6 год. рано.

— **Срѣбній короны.** Вôдъ вчерашного дня т. є. вôдъ 16 с. м. почали вже курсувати срѣбній короны и всѣ касы въ цѣлôй австро угорскôй Монархіи почали ихъ того дня выдавати. Треба собѣ добре запамятати, що срѣбна корона дѣлить ся на сто сотикôвъ и на дотеперѣшній грошѣ має вартôсть 50 крейцарôвъ, отже треба єѣ брати лишь за 50 кр. або двѣ короны за дотеперѣшнього риньского.

— **Дръ Орестъ Зарицкій,** лѣкарь корветы австрійскои фльоты, сынъ о. Клима Зарицкого зô Стрыѣвка коло Збаража, именованый лѣкаремъ фреґаты.

— **Міністеръ судôвництва** гр. Шенборнъ выдавъ сими днями до всѣхъ пôдвластныхъ судôвъ розпоряджене, щобы на будуче при выдаваню вôзванѣ свѣдкамъ покликуванымъ до розправъ карныхъ, не вписувано назвище обжалованои особы, а то длятого, бо часто лучає ся, що при розправѣ выявить ся невиннôсть пôдозрѣнои особы, а выписуванємъ єѣ назвища на вôзваняхъ робить ся єй въ такихъ выпадкахъ кривду на чести.

— **Въ справѣ асанаціѣ улицѣ Лычакôвскои** у Львовѣ скликавъ президентъ мѣста анкету, котра вôдбула передвчера засѣданє. Показало ся, що причиною пошестей на Лычаковѣ єсть нездорова вода въ кирницѣ при домѣ ч. 21 и злый каналъ. Длятого ухвалено выбудувати заразъ новый бетоновый каналъ въ долѣшнôй части улицѣ Лычакôвскои, котрый пôйде ажь до Полтвы и доставить до згаданои кирницѣ здорову воду.

— **Скаженій псы** появили ся у Львовѣ. Послѣдными часами убито вôсѣмь такихъ псôвъ. Два зъ нихъ покусали навѣть людей. Тому львôвскій маґістратъ оголосивъ, що для придушеня заразы всѣ псы мають мати каганцѣ, або треба ихъ провадити на шнурку.

— **Бійка зъ злодѣємъ.** Аґентъ поліційный Ґінсберґъ хотѣвъ вчера арештувати якогось вояка, котрого прихопивъ на крадежи, але той выймивъ свôй тесакъ и рубнувъ нимъ аґента та скалѣчивъ до крови. Аґентови прибѣгъ на помôчь поліціянъ и добувши шаблѣ тявъ знову нею вояка, котрого также скалѣчивъ и ажь тогды можна було того вояка арештувати и вôддати въ руки властей войсковыхъ.

— **Продажь циґаръ и табаки.** Въ 1892 р. выносивъ дохôдъ зъ циґаръ и табаки, проданыхъ у насъ, 82,474.628 зр. За границею продано за 650.609 зр, отже разомъ за 83,125.234 зр. Найбôльше продано папѣросôвъ, бо ажь 1.323,089 439 штукъ, вірджінія 172,695.050 штукъ, порторіко 121,432.876 штукъ. Меншій покупъ бувъ на циґара куба, verey, за те бôльшій на трабуко и британіка. Табаки до нюханя продано о 52.917 клґр., а тютюну о 36.835 клґр. менше, якъ въ р. 1891.

— **Кôстяки.** При перебудовѣ пôдсѣня въ костелѣ въ Бродахъ найшли робôтники 12 людскихъ кôстякôвъ зъ волосємъ на головѣ и непопсутыми зубами. Цѣла громада людей зôйшла ся дивити ся на тыхъ незнаныхъ покôйникôвъ. Кости зôбрано и похоронено на кладовищи.

— **Страшна сцена.** На одномъ зъ передмѣсть вѣденьскихъ лучила ся оногды на улици слѣдуюча страшна сцена. Въ одномъ домѣ при той улеци на третомъ поверсѣ мешкавъ бѣдный вôзникъ фіякерскій Манцъ зъ жѣнкою и троєма дѣтьми. Батько сидѣвъ цѣлый день на фіякрѣ и зароблявъ на хлѣбъ, а мати лишала ся зъ дѣтьми дома. Родичѣ любили дуже свои дѣти и вôдбирали собѣ послѣдне вôдъ губы, щобы лишь дѣти не знали нужды. Оногды по полудни була мати сама зъ двоєма дѣвчатками дома; батька и старшого хлопця не було дома. Вôкно вôдъ хаты, що выходило на улицю було отверте а дѣти стали напирати ся, щобы мати позволила имъ сѣсти на вôкно. Мати не хотѣла на то позволити и старала ся забавити дѣти якимись забавочками. По хвили попросила старша чотиролѣтна дѣвчинка воды, а мати выйшла на хвильку до сѣней по воду. Въ той хвили приставили дѣти стôльчикъ до вôкна и старша дѣвчинка вылѣзла на вôкно а молодша за нею та здаєсь своимъ тягаромъ потрутила старшу сестричку та обѣ дѣвчатка злетѣли зъ третого поверха на улицю якъ разъ, коли мати вертала до хаты зъ водою. На улици на такій видъ зробивъ ся страшенный крикъ. Дѣти упали на твердый брукъ и майже въ той хвили позабивали ся. Якась панѣ, що переходила пôдъ ту пору улицею побачивши спадаючій дѣти ажь зомлѣла зô страху та упала якъ нежива на землю, а вôдтакъ надбѣгла и мати нещасливыхъ дѣтей и также зомлѣла. Заразъ збѣгли ся сусѣды и насиѣла помôчь лѣкарска та почали давати раду нещасливымъ. Дѣти, коли ихъ пôднесено, ще дыхали, але вже не було для нихъ ратунку; порозбивали собѣ головы, поломили кости и закимъ ще ихъ занесено

тамошна въ силѣ однеи бриґады и австрійскій намѣстникъ Габленцъ уступили ся зъ вôдтамъ и се стало ся безпосередною причиною до пруско-австрійскои вôйны.

Поѣздъ перелетѣвъ скоро черезъ давній валы и мы станули пôдъ самымъ Шлесвіґомъ, столицею теперѣшнои прускои провінціѣ Шлесвіґъ-Гольштинъ. Поѣздъ задержує ся тутъ всего лишь 35 минутъ а до мѣста нѣхто зъ насъ не вступавъ; середъ нѣчнои темрявы та густои мраки ледви що видко було якесь слабе свѣтло, котре давало намъ спôзнати, де саме лежить мѣсто. Колижь тутъ дещо розкажу про него, то суть то лишь згадки зъ давнѣйшихъ часôвъ. Нинѣ Шлесвіґъ мабуть бôльше и красше мѣсто якъ було за моихъ часôвъ а тогды й годѣ було приглядати ся вповнѣ єго красѣ, бо були часы военній. Мѣсто числило тогды звышь 12.000 душь, але не знаю, чи й половина зъ того була въ нѣмъ, бо хто мôгъ, утѣкавъ на недалекій даньскій островы або до Копенгаґи. Мѣсто розложене пôвколесомъ надъ заливомъ Шляй тягне ся майже милю и дѣлить ся на три части: старе мѣсто або т. зв. Гольмъ (назва ся нагадує нѣмъ дуже нашу назву Холмъ), Льольфусъ (назва взята вôдъ ноги св. Льолля, епіскопа, котру тутъ колись переховувано яко святощь) и горѣшне мѣсто або гора Фридриха. Мѣсто само єсть хороше, хоч дуже розкинене и має богато красныхъ будынкôвъ, особливо, красна церковь св. Петра на старôмъ мѣстѣ збудована въ ґотицкôмъ стилю. Що найбôльше надає красы мѣсту то єго пречудесна околиця. Торговля тутъ не велика, але за то бôльшій промыслъ и рыболовство, котрымъ займають ся головно мешканцѣ Гольма. Шлесвіґъ, кажуть, єсть дуже старе мѣсто, бо збудоване на Гольмѣ ще въ 850 р. Заразъ пôдъ мѣстомъ межи Льольфусъ а горою Фридриха єсть замокъ Ґотторпъ, зъ котрого выводить свôй рôдъ родина пануючихъ нинѣ въ Россіѣ царѣвъ Гольштинъ-Ґотторпôвъ.

Не буду широко розводити ся въ описѣ дальшои подорожи черезъ Данію, бо по правдѣ можу дещо розказати лишь зъ давнѣйшихъ моихъ споминокъ зъ военного походу. Симъ разомъ я не задержувавъ ся нѣгде довше ажь у Фредеріксгавнъ, зъ вôдки опôсля цѣле наше товариство вôдплыло пароходомъ до Норвеґіѣ.

Досвѣта станули мы пôдъ Фленсбурґомъ. Мѣсто се вôддалене вôдъ головного шляху 5 кільометрôвъ, але за то можна доѣхати до него бôчною зелѣзницею, котра для такъ торговельного и промыслового мѣста якъ Фленсбурґъ єсть великои ваги. Мѣсто се положене пôвколесомъ понадъ заливомъ званымъ Фирде, тягне ся около 30 кільометрôвъ и має около 35.000 мешканцѣвъ. Дуже догôдный и обширный портъ єсть причиною, що мешканцѣ мѣста займають ся по найбôльшой части мореплавствомъ, торговлею и будовою кораблѣвъ; також бувають тутъ великій торги на збôже и худобу, котра по найбôльшой части вывозить ся до Англіѣ. Фленсбурґъ єсть осѣдкомъ высшихъ властей цивільныхъ и морскихъ, має чотири церкви протестантскій, ґимназію, школу реальну, кôлька банкôвъ и т. д.

Недалеко вôдъ Вандрупъ переѣхали мы даньску границю и опинили ся въ Даніи, або лѣпше сказавши, на пôвостровѣ ютляндскôмъ, котрый єсть частію даньскои державы. Кажуть, що Данцѣ нарôдъ богатый; може бути, але природа въ ихъ краю дуже убога. Мы ѣхали ще шѣсть годинъ краємъ дуже пустымъ и такъ монотоннымъ, що ажь навкучилось ѣхати. Нѣгде не видко нѣчого, лишь великій рôвнины, по котрыхъ, коли вѣтеръ не гонить пѣсками, то розкиненій широчезній и неприступній багна, або таки досыть великій озера. Села тутъ досыть рѣдко и зъ верха выглядають досыть бѣдно, хочь правда, що хаты лѣпше тутъ побудованій якъ у насъ и слѣдно великій степень культуры; але бувають денеде по селахъ ще дрантивѣйшій хаты якъ у насъ. Перше бôльше мѣсто, до якого мы въ Даніи приѣхали, було Кольдінґъ, мѣсто славно звѣстне въ исторіи. Кольдінґъ лежить надъ заливомъ малого Белту, довгимъ на десять а широкимъ на два кільометры. Тутъ була колись резиденція даньскихъ королѣвъ и ще до нинѣ видко тутъ розвалины давного королѣвского замку, званого Кольдінґгузъ, побудованого ще 1248 р. Въ замку тôмъ померъ въ 1559 р. даньскій король Христіянъ III. О се мѣсто вела ся неразъ завзята борба. Пôдъ Кольдінґомъ побили Шведы пôдъ проводомъ ґенерала Торстенсона въ грудни 1643 р. Данцѣвъ, а въ сѣчни 1644 р. взяли були й замокъ. Въ грудни 1658 р. заняли були той самъ замокъ польскій войска пôдъ проводомъ Чарнецкого. Пôдчасъ даньско-нѣмецкои

назадъ до хаты на третый поверхъ, померли. Можна собѣ представити бôль и жаль бѣдныхъ родичѣвъ и ту страшну сцену, яку выкликала ся пригода на улици, середъ тыхъ, що дивили ся на то все а немогли дати нѣякои помочи.

— Убійство. Въ Бѣлкôвцяхъ коло Озѣрнои въ ночи зъ 14 на 15 с. м. убивъ швець Микола Кукурудза свою жѣнку Катерину, матѣрь 3-лѣтнои дитины; убійника увязнено.

— Торговцѣ дѣвчатъ. Въ Ярославли увязнено тому кôлька днѣвъ Зазульского и жѣнку его, бо поліція выслѣдила, що вывозили дѣвчатъ до Стамбулу.

— Засудъ. Илька Цирана въ Ярославѣ, котрый дня 10 лютого убивъ рôдного батька, засудивъ перемыскій судъ на 18 лѣтъ тяжкои вязницѣ зъ постомъ що тыжня.

— Несподѣваный приростъ. Окружна рада провінціѣ римскои хотѣла почтити срѣбне весѣле италійскои пары королѣвскои и тому оголосила публично, що кожда дитина, котра прийде на свѣтъ въ часѣ вôдъ пôвночи зъ дня 20 на 21 цвѣтня до пôвночи зъ дня 21 на 22 цвѣтня с. р., дôстане книжочку касы ощадности на 200 ліровъ, але за те мусить называти ся такъ якъ король и королева, Гумбертъ або Марґарита. А статистика уродинъ давно вже показала, що однои добы въ провінціи римскôй родить ся пересѣчно 40 дѣтей. Тымчасомъ на велике диво панôвъ радныхъ ажь 96 людей зголосило ся зъ дѣтьми, що тои добы мали прийти на свѣтъ. От же не знати, чи то батьки або мамы наказали дѣтямъ спѣшити ся... або чи не обдурили радныхъ. Але рада не дуже слѣдила за тымъ, бо якось не годило ся, и казала выдати 96 книжокъ, кожда на 200 ліровъ.

† Посмертнû вѣсти.

Володиславъ Мошъ, радникъ Двора, шефъ львôвскои окружнои дирекціѣ скарбовои, померъ въ 58 ôмъ роцѣ житя. — Иванъ Яцикъ, кандидатъ адвокатскій у Львовѣ и поручникъ въ резервѣ померъ вчера по тяжкôй слабости, проживши 29 лѣтъ. Покôйникъ бувъ незвычайно щирымъ и любымъ чоловѣкомъ.

Господарство, промыслъ и торговля

Що робити на здуте у худобы? Ґанноверска ґазета господарска подає такій способъ: Взяти чверть або пôвъ літры горячои воды, розпустити въ нѣй пôвъ чверты фунта свиньского смальцю, колотити добре у фляшцѣ и заразъ, поки ще мѣшанина тепла, залити нею зъ фляшки здуту худобину. Заразъ по тôмъ зачинають зъ худобины выходити передомъ ґазы великою масою, а худобина по короткôмъ часѣ стає знову здорова и весела. Того способу треба однакожь борзо уживати, доки ще тельбухъ не здуло за дуже, бо тогды вôнъ не припустить въ себе тои мѣшанины. Доси ще не добачено, щобы той спосôбъ зашкодивъ що пôзнѣйше худобинѣ. Одна ялôвка, котрôй було рôкъ и три мѣсяцѣ, напасла ся була конюшины такъ, що еѣ страшно здуло и она упала на бôкъ на землю, вытягнула ноги и тяжко стогнала. Не було способу еѣ пôднести на ноги и треба було заливати еѣ тою мѣшаниною лежачи. Опôсля зробило ся ѣй заразъ лекше и въ чверть години здуте було зовсѣмъ уступило. За дальшу чверть години пережувала она знову такъ спокôйно, якъ бы ѣй нѣчого не було стало ся. Звѣстна рѣчь, що коровы и т. д., котри разъ мали вже здуте, дуже легко знову его дôстають. То має свою причину въ тôмъ, що така худобина есть дуже пажерлива. Добре есть накладати такôй худобинѣ обротянку, щобы она могла якъ разъ лишь тôлько ротъ розтворити, кôлько потреба, щобы могла пасти ся.

Якъ хрущѣвъ позывали. Якъ великими масами появляють ся въ декотрыхъ рокахъ маєви хрущѣ, можна видѣти зъ того, що коли въ 1868 р. появилась була въ Саксоніи велика маса хрущѣвъ и робила страшенну шкоду а власти наказали нищити хрущѣвъ, то тогды убито ихъ тамъ не менше лишь 30 тысячѣвъ сотнарôвъ або въ приближенôмъ обчисленю, около пôвтора міліярда (1500 міл.) штукъ. Що въ такихъ рокахъ хрущѣ стають ся правдивою язвою для краю, въ котрôмъ появлять ся, того не треба доказувати. Въ давныхъ часахъ не знали люде, якъ собѣ дати раду зъ такою масою хрущѣвъ и — позывали ихъ передъ судъ. Такъ стало ся въ 1380 р. коло мѣста Авіньону у Франціи. Коли въ околици того мѣста появила ся величезна маса хрущѣвъ, выйшла була зъ мѣста судова комісія на поле и завôзвала всѣхъ „неповнолѣтныхъ хрущѣвъ" (борознякôвъ — борозняки, зъ котрыхъ по чотирохъ рокахъ выроджують ся маєви хрущѣ, роблять по поляхъ страшну шкоду), щобы до того а до того дня ставили ся всѣ передъ судомъ, бо въ противнôмъ случаю будуть всѣ заочно засуджени на смерть. Рôвночасно повѣдомлено ихъ таблицями, поприбиваными на стовпахъ на всѣ чотири стороны свѣта, що вызначає ся для нихъ прокуратора и оборонця. Колижь въ назначеный день „неповнолѣтнû хрущѣ" не явили ся въ судѣ, сказавъ ихъ оборонець, що всяке боже сотворѣнє має право шукати собѣ поживы тамъ, де еѣ знаходить, а коли „неповнолѣтни хрущѣ" не явили ся передъ судомъ, то лишь длятого, що имъ не дано „зелѣзнымъ листомъ" запоруки, що имъ не стане ся нѣчого, коли они будуть ити до суду и назадъ вертати. Судъ увзглядинвъ оборону и засудивъ неприсутныхъ борознякôвъ лишь на то, щобы они вынесли ся зъ того поля, де доси робили шкоду и перейшли на поле, котре вызначено для нихъ таблицями поприбиваными въ поли; въ противнôмъ случаю, може ихъ кождый убивати, скоро ихъ лишь де небудь побачить. Колибъ не було дѣйстно актôвъ о сѣмъ процесѣ, можна бы думати, що то чиста выдумка. Подôбный процесъ противъ хрущѣвъ вôдбувавъ ся такожь въ 1473 въ мѣстѣ Льозаннѣ въ Швайцаріи, а акты зъ того процесу переховують ся теперь въ Ціріху.

— Противъ бѣгунки у молодыхъ гусей, вôдъ котрои гинуть неразъ цѣлû стада, добре ужити слѣдуючого лѣку: заварити въ винѣ кôлька жолудѣвъ и заливати тымъ виномъ гуси, даючи имъ кôлька разôвъ на день по пôвъ ложки або й по цѣлôй, пôсля того, якъ велики гуси. Вино мусить бути тепле. Де нема жолуди пôдъ рукою, тамъ можна взяти кôлька дубовыхъ галузокъ, покраяти ихъ и заварити въ винѣ.

— Мило вôдъ плямъ робить ся въ слѣдуючій спосôбъ: бере ся 30 частей бораксу, 30 екстракту зъ коры квіляѣ и добре розтирає ся въ собою; до тои мѣшанины додає ся 450 частей розтопленого мила и перемѣшує ся все добре разомъ и зливає ся масу ту або въ коробки, або коли застигне, крає ся на куснѣ. Екстрактъ зъ квіляѣ робить ся въ той спосôбъ, що накрепче ся коры дрôбненько и заварить ся горячою водою, а вôдтакъ варить ся доти, доки ажь не згусне. Тымъ способомъ дôстає ся зъ певнои скôлькости 20 процентъ екстракту.

— Станъ воздуха за минувшû добы числячи вôдъ 12 год. въ полуд. дня 16 мая до 12 год. въ полудне дня 17 с. м.: середна теплота була + 15·6° Ц., найвысша + 21·0° Ц. вчера пополудни), найнизша + 8·5° Ц. въ ночи. Барометеръ иде въ гору (764). Вѣтеръ буде полуднево заходный, слабый, теплота пôднесе ся до + 15·0° Ц.. небо буде легко захмарене, дощу не буде, погода.

— Цѣна збôжа у Львовѣ дня 16 с. м.: пшениця 8·25 до 8·75; жито 6·— до 6·50; ячмѣнь 5·— до 6·—; овесъ 5·75 до 6·25; рѣпакъ 12·— до 12·50; горохъ —·— до —·—; вика 4·75 до 5·25; насѣнє льняне 11·50 до 12·—; бôбъ 8·50 до 11·50, бобикъ 4·75 до 5·25; гречка —·— до —·—; конюшина червона 64·— до 70·—; бѣла 70·— до 80·—; шведска —·— до —·—; кминокъ 22·— до 25·—; анижь 38·— до 39·—; кукурудза стара —·— до —·—; нова —·— до —·—; хмѣль —·— до —·—; спірітусъ готовый 14·— до 15·50.

ТЕЛЕГРАМЫ.

Прага 17 мая. Въ касинѣ мѣскôмъ повыбивано вчера всѣ вôкна и поранено ґр. Хотека.

Парижь 17 мая. Поліція выкуыла заговôръ динамітовый и арештувала 5 осôбъ.

Надôслане.

За редакцію вôдповѣдае Адамъ Кнехавецкій.

войны въ 1864 р., заняли були се мѣсто Прусаки.

Зъ Кольдінґа ѣде ся дальше на пôвпôчный всхôдъ якихъ три милѣ до Фідеріціѣ, мѣста положеного на пригôрку надъ самымъ моремъ. Мѣсто се невелике, бо має може 8 до 10 тысячѣвъ мешканцѣвъ, але грало въ давныхъ часахъ велику ролю и було колись сильно укрѣплене. Фрідеріція не дуже давне мѣсто, бо заложене Фридрихомъ III въ 1650 р., а на тôмъ мѣсци, де нинѣ стоить мѣсто, були пôдчасъ трицятилѣтнои вôйны великû шанцѣ, о котри вела ся люта борба. Мѣсто есть добре збудоване, має красный ратушь и чотири церкви. Мешканцѣ мѣста займають ся головно рôльництвомъ и торговлею. О мѣсто се вела ся въ новнѣйшихъ часахъ кôлька разôвъ борба. Въ 1849 р. 6 вересня напали були на мѣсто Данцѣ и забрали Гольштинцямъ 28 пушокъ та взяли 2.800 людей въ неволю. Въ 1864 р. вела ся тутъ такожь борба; сполучена армія австрійска и пруска бомбардували дня 20 и 21 марта мѣсто, але вôдложили приступъ ажь до часу, коли Прусаки займуть укрѣплени позиціи Данцѣвъ пôдъ Діпель. Тымчасомъ Данцѣ уступили въ ночи зъ мѣста, полишивши въ нѣмъ 197 пушокъ, котри дôстали ся въ руки неприятеля.

Недалеко вôдъ Фрідеріціѣ лежить мѣсто Вайле, столиця округа того самого имени, въ пречудеснôй довгôй а вузкôй долинцѣ, званôй „даньскимъ раемъ", а при самôмъ устю рѣки Вайле-Ла до фиорду Вайле. Мѣсто Вайле не велике, бо має ледви 8.000 душь; есть тутъ добрый зимовый портъ и кôлька фабрикъ. Мѣста сего нѣколи не забуду, бо тутъ пôдчасъ войны въ 1864 р. стала ся намъ така пригода, що мало цѣла наша компанія стрѣльцѣвъ не дôстала ся въ даньску неволю. Було то 7 марта, саме день передъ головною битвою. Вже зъ вечера стрѣтила ся була наша передна сторожа зъ передною сторожею даньскою и стали перестрѣлювати ся. Горбы доокола Вайле були сильно обсаджени даньскимъ войскомъ. Наша компанія дôстала приказъ зрекоґноскувати теренъ и мы пустили ся въ дорогу середъ темнои ночи. Дощъ ливъ якъ зъ коновки. Мы ишли якоюсь греблею, а вôдтакъ побачивши якесь свѣтло пустились за нимъ и збили ся зъ дороги. Показало ся, що то була якась коршма въ поли, поза котрою лишь о кôлька сотъ крокôвъ стояли вже сильни вôддѣлы даньского войска. Наша передна сторожа, двохъ стрѣльцѣвъ пôдъ проводомъ вахмайстра Вацка, Чеха зъ роду, пустилась тихцемъ до коршмы и застала кôлькохъ даньскихъ гузарôвъ. Гузарамъ удало ся втечи, хочь лишили въ нашихъ рукахъ два конѣ, але они заалярмували Данцѣвъ и середъ пôтьмы розпочало ся стрѣлянє. Лишь зъ великимъ трудомъ, бредучи по колѣна въ якôмсь багнѣ, удало ся намъ вôдшукати греблю и вернути щасливо назадъ до нашого вôддѣлу. Ажь досвѣта, коли розпочала ся битва, показало ся, що мы попали були на праве крило головнои силы даньскои арміѣ и лишь нôчь спасла насъ вôдъ неволѣ.

(Дальше буде.)

Бюро дневниковъ и оголошень

Л. ПЛЬОНА

у Львовѣ

улиця Кароля Людвика число 9.

приймає

абонаментъ на всѣ дневники

по цѣнахъ оригінальныхъ.

ЛЕОПОЛЬДЪ ЛѢТИНЬСКИЙ, ЛЬВОВЪ
2. Коперніка 2.

ВСЯКУ ДЕСІНФЕКЦІЮ
en gros и en detail

Квасъ карболевый кристаличный и сирый
Вапно карболеве
Гисотъ-сѣрнистый вітріоль

поручає дуже дешево

Леопольдъ Лѣтиньскій у Львовѣ
2. Коперніка 2. 54

Косы зъ маркою сѣчкарня

зъ англійскои срѣбнои стали

посылає громадамъ и поодинокимъ господарямъ въ довольной довготѣ **подъ ґваранцією** за кожду штуку. Єсли коса не буде такъ добре косити, якъ я обѣцюю, то перемѣнюю косу 5—6 разôвъ.

Одинокій складъ фабричный для Австро-Угорщины

Л. І. ПАТРАХЪ въ СТРЫЮ

въ Галичинѣ

Тотѣ косы суть свѣтовои славы задля своеи легкости, подвôйного гарту, легкого замаху и вытрималости въ кошеню. Ковальце выдержує кôлька днѣвъ. За одноразовымъ наостреню можъ косвтя 120 до 150 крокôвъ, навѣть найтвердшу гôрску траву.

Довг.:	62	67	70	75	80	85	90	95	100	105	110	115	120 цтм.
Цѣна:	1·00	1·05	1·10	1·20	1·30	1·40	1·50	1·60	1·70	1·80	1.90	2·00	2·20 зр. ав.

Марморовый камѣнь до остреня косы.

Довгота стм.	18	21	22	26	въ кôнци звычайнѣ бруски мармор.
Цѣна за штуку кр.	30	35	38	40	16 кр.

Посылка найблившою почтою лише за готôвку або послѣплатою.

Осторога передъ фальшôвниками. Правдивѣ Патраха косы суть лише тотѣ, котрѣ мають марку охоронну сѣчкарня (докладну ûсли повысшого взôрця) якъ такожъ выбиту фірму L. J. Patrach.

Вôдбирати можъ лишь впростъ вôдъ **Л. І. Патраха чъ Стрыю** (Галичина).

. Вôдъ 10 кожда одинацита даромъ и одинъ камѣнь 1

СТАРУ

житнѣвку, стару, ратафію, розолісы, лікеры, румы и т. п.

поручає

ц. к. упр. Рафінерія спірітусу, Фабрика руму, лікерôвъ и оцту

ЮЛІЯ МІКОЛЯША

у Львовѣ.

Складъ для мѣста Львова

ул. Коперніка ч. 9. 23

ГАЛИЦКІЙ 11

БАНКЪ КРЕДИТОВЫЙ

почавши ôдъ 1 лютого 1890 поручає

4% АСИГНАТЫ КАСОВИ

въ 30 дневымъ выповѣдженемъ

3½% АСИГНАТЫ КАСОВИ

въ 8 дневымъ выповѣдженемъ, всѣже знаходячѣ ся въ обѣзѣ

4½% АСИГНАТЫ КАСОВИ

въ 90 дневымъ выповѣдженемъ, будуть опроцентованѣ почавши вôдъ дня 1 мая 1890 по 4% зъ дневнымъ терминомъ выповѣджени

Львôвъ, дня 31 сѣчня 1890. **Дирекція.**

Бюро оголошень и дневниковъ

приймає

ОГОЛОШЕНЯ

до всѣхъ дневниковъ

по цѣнахъ оригінальныхъ.

До

Народнои Часописи, Ґазеты Львôвскои и „Przegląd-у“

може лише се бюро анонсы приймати.

ВѢДЕНЬСКА ФАБРИКА АМАЛІЪ

поручає

найновѣйше патентоване начинє кухонне зъ внѣ ґальванічно нікльоване, у внутрѣ повлечене чистою и дуже тревалою емаліею.

До набутя у Ивана Шумана у Львовѣ

площа Бернардиньска и у всѣхъ большихъ торговляхъ зелѣза.

Поручає ся 9

торговлю винъ ЛЮДВИКА ШТАДТМІЛЛЬЕРА у Львовѣ.

Зъ друкарнѣ В. Ловиньского, пôдъ зарядомъ В. И. Вебера.